

Egészségfejlesztési Hírlevél

IV. évfolyam, 2. szám

2020. december

A hírlevél célja:

A szorgalmi időszakban kéthavonta megjelenő Egészségfejlesztési Hírlevél célja, hogy a legfrissebb hírekkel, információkkal segítse az egyetemi polgárok (hallgatók, oktatók, dolgozók) valamint az egyetem környezetében élők egészségének, egészségmegőrzésének, életminőségének előmozdítását.

A tartalomból:

Mit jelentenek a Pfizer mérőföldkőnek számító COVID vakcina eredményei a járvány szempontjából?	1
Felhívás önkéntes munkára	2
A különleges nevelési igény és a távtanulás a 21. század fényében	3
Programajánló	5
Szakmacsoportos továbbképzések a 2020/2021. tanév őszi szemeszterében	6

TUDOMÁNYOS HÍREK, ÚJDONSÁGOK

Mit jelentenek a Pfizer mérőföldkőnek számító COVID vakcina eredményei a járvány szempontjából?

A koronavírus pandémia második hullámában vagyunk. A szakértők szerint valószínűleg nem ez a végső hullám, éppen ezért egyre sürgetőbb a járvány megfékezésére irányuló megoldás megtalálása. A közelmúltban több vakcina is a klinikai kipróbálás fázisába jutott, azonban a Pfizer bejelentése sokakban keltett reményt, végre megvan a várva-várt védőoltás. De továbbra is fennáll a kérdés, hogy mekkora védelmet nyújt, kinek és meddig.

A Pfizer és a BioNTech cég által közösen fejlesztett oltóanyag technológia alapjait egy magyar kutató, Karikó Katalin fektette le.

A tudósok óvatos optimizmussal fogadták a sajtóközleményt, amelyben a koronavírus vakcina III. Fázisú vizsgálat pozitív időközi eredményeit deklarálták.

A new yorki székhelyű Pfizer gyógyszergyártó cég november 9-én jelentette be az első meggyőző bizonyítékot arra, hogy oltóanyaga megakadályozhatja a COVID-19 betegség kialakulását. De a korai stádiumban közölt információk nem válaszolnak azokra a kulcsfontosságú kérdésekre, amelyek meghatározzák, hogy a Pfizer-vakcina vagy más oltóanyagok hasonlóan képesek-e megakadályozni a legsúlyosabb eseteket, vagy elfojtani a koronavírus-járványt.

A BioNTech cég által a németországi Mainzban is fejlesztett mRNS vakcina ígéretesnek bizonyult az állatkísérletek és a korai stádiumú klinikai vizsgálatok

Kép forrása:
<https://www.nature.com>

*„...szükségünk
van egy működő
oltásra ahhoz,
hogy
visszatérjünk a
normális
kerékvágásba...”*

során. De az egyetlen módja annak, hogy megtudjuk, hogy működik-e a vakcina, az, ha nagyszámú embernek adják be, majd hetek vagy hónapok során követik őket, hogy meggyőződjenek arról, hogy megfertőződnek-e és tüneteket mutatnak-e. Ezeket az eredményeket összehasonlítják a résztvevők másik csoportjával, akik placebót kaptak.

A sajtóközleményben a Pfizer és a BioNTech elmondta, hogy a 43 538 vizsgálat résztvevője között 94 esetben azonosítottak

COVID-19 megbetegedést. Nem ismert azonban, hogy az érintettek közül hányan tartoztak a placebo csoportba vagy azok közé, akik a vakcinát kaptak. Az esetek megoszlása a csoportok között azonban azt sugallta, hogy a vakcina több mint 90% -os hatékonyságot mutatott a betegség megelőzésében. A vizsgálat mindaddig folytatódik, amíg összesen 164 COVID-19 esetet nem észlelnek, így a vakcina hatékonyságának kezdeti becslései még változhatnak. Bár nem biztos, hogy a vakcina ennyire hatékony lesz a vizsgálat befejezése és az összes adat elemzése után, valószínűleg a hatékonysága jóval 50% felett marad. Ez az a küszöbérték, amelyre az Egyesült Államok Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatala (FDA) szerint szükség van a koronavírus elleni vakcina sürgősségi használatra történő jóváhagyásához.

Maradnak kérdések

Nem állnak rendelkezésre adatok a vakcina által megakadályozott betegségek spektrumáról, amelyek ellen a vakcina megvédhet.

Nem világos, hogy a vakcina megóvhatja-e azokat az embereket, akik tünetmentesek voltak vagy csak nagyon enyhe tüneteket mutattak a koronavírus fertőzésük során. Egy átfertőzést blokkoló vakcina felgyorsíthatná a járvány végét. De nehéz lesz meghatározni, hogy a Pfizer vakcina vagy a késői stádiumban lévő más vakcinák képesek lesznek-e ezt elérni.

A másik fontos kérdés az, hogy az oltóanyag mennyire működik jól a kísérleti résztvevők külön-

böző csoportjaiban. Még nem tudjuk, hogy működik-e majd az idős lakosság körében, amelyre a legnagyobb szükség lenne. A Pfizer-kísérlet a vizsgálati esetek kis száma miatt valószínűleg nem fogja meggyőzően meghatározni az oltóanyag hatékonyságát bizonyos - például 65 év felettiéknél vagy afroamerikaiaknál - demográfiai csoportokban. A sajtóközleményben a Pfizer és a BioNTech arról számolt be, hogy a résztvevők 42% -ának „faji és etnikai szempontból eltérő volt a háttere”.

Tartós immunitás?

Az egyik legfontosabb megválaszolatlan kérdés az, hogy meddig tart majd a vakcina hatékonysága. Az immunválaszokról korábban közzétett adatok alapján a korai stádiumú vizsgálatokban továbbra is magas a védő antitestek szintje sok kísérleti résztvevő vérében. A fő kérdés az, hogy mi

lesz három vagy akár hat hónappal később. A kutatók szerint, bár keveset tudunk a vakcina hosszú távú hatékonyságáról, valószínűtlen, hogy ez feltartóztatná a használatát.

Az eredmények lendületet adhatnak a többi COVID-19 vakcina jelöltnek is. Számos más oltóanyag jelölt kiváltotta a Pfizer oltása által kiváltott immunválaszokat a korai stádiumú vizsgálatok során, ezért ezeknek is jól kell működniük. A Pfizer oltásával kapcsolatban egy dolog biztos: a szabályozók hamarosan eldöntik, hogy készen áll-e a bevezetésre. A vállalat közölte, hogy november harmadik hete körül sürgősségi engedélyt fog kérni az FDA-tól, addigra az FDA biztonsági követelmény rendszerének megfelelően a résztvevők felének az állapotát két hónapja követik majd. A kutatók egyetértenek abban, hogy szükségünk van egy működő oltásra ahhoz, hogy

visszatérjünk a normális rékvágásba, még akkor is, ha csak néhány hónapig működik, vagy nem állítja le teljesen a vírus átvitelét.

Forrás:

https://www.nature.com/articles/d41586-020-03166-8?utm_source=Nature+Briefing&utm_campaign=898f7d70df-briefing-dy-20201110&utm_medium=email&utm_term=0_c9dfd39373-898f7d70df-45278626

<https://www.magyarhirlap.hu/kronika/20201112-magyarbiologus-all-az-igeretesvakcina-mogott?fbclid=IwAR32r6ACrBNVFuo101JzqL9UqfBJgT5a7XjMxomjY-dnmVwZ3YblJXEDSnw>

AKTUALITÁSOK A KAR ÉLETÉBŐL

Felhívás önkéntes munkára

Kedves Hallgatók!

Tájékoztatom Önöket, hogy az **Operatív Törzs felkérésére** a Miskolci Egyetem Egészségügyi Kar hallgatóinak lehetősége nyílik segítséget nyújtani az Országos Mentőszolgálat számára.

Tettre kész hallgatók **önkéntesen** vállalkozhatnak a napi **COVID-19 mintavételben** történő közreműködésre a **régio településein**.

A tervek szerint a munkát a **Debreceni Egyetem orvostanhallgatóival párban** fogják végezni. A mintavétel technikájára a mentőápolók felkészítést nyújtanak, a kiszálláshoz a gépkocsit és a védőfelszerelést a rendőrség, illetve a katasztrófavédelem biztosítja. A jelentkezők részéről **vezetői engedély és legalább két éves vezetési gyakorlat** szükséges.

Az önkéntes munkavégzés a gyakorlatteljesítésbe, illetve bizonyos tárgyak teljesítésébe beszámításra kerül. Jelentkezni az alábbi linken található űrlap kitöltésével lehet:

https://docs.google.com/forms/d/10oZ12rZ30ym-itx6NJ9fBpCWn9cCY8EZ-JWIGCbY195Y/viewform?edit_requested=true

Szervezési kari kapcsolattartó:
Encsiné Nagy Agnes
mesteroktató
elérhetősége: +36(30)359-1921;
e-mail: efknagnes@uni-miskolc.hu

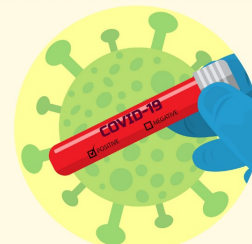
Bízva abban, hogy segítőkész aktivitásukkal Önök is hozzájárulnak jelen súlyos járványügyi helyzet mihamarabbi megfékezéséhez, kívánok **EGÉSZSÉGET A VILÁGNAK!**

Köszönettel és üdvözzel:
Dr. Kiss-Tóth Emóke
dékán

2020. november 2.

*„...mindenki
jobban érzi
magát, ha tudja,
hogy ismét egy jót
cselekedett..”*

Csatlakozz az önkéntesekhez,

és segíts megfékezni a vírust!

Forrás:
www.gettyimages.co.uk/

„Segítheti az oktatás valódi reformját a most kialakult különleges helyzet, és az atipikus fejlődésű, különleges nevelési igényű gyermekek sajátosságainak figyelembevétele.”

CSALÁD ÉS EGÉSZSÉG

A különleges nevelési igény és a távtanulás a 21. század fényében (szemelvények)

Milyen hatásai vannak a koronavírus-járvány okozta különleges helyzetnek a különleges fejlődésű gyerekekre, illetve az oktatásra? Milyen lehetőségeket kínál a krízis a pedagógia számára és milyen feladatokat kell megoldani a korszerűbb oktatás megteremtése érdekében? Ezekre a kérdésekre válaszol az mta.hu számára írt összefoglalójában Gyarmathy Éva klinikai és nevelés-lélektani szakpszichológus, a Természettudományi Kutatóközpont (MTA Kiváló Kutatóhely) Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet tudományos főmunkatársa.

A különleges nevelési igényű, atipikus fejlődésű tanulók közös jellemzője, hogy a tipikushoz képest sokkal érzékenyebbek a környezeti hatásokra, éppen ezért problémáik felhívják a figyelmet azokra a gyenge pontokra, hiányosságokra, amelyek egyébként csak észrevétlenül vagy elviselhető szinten okoznak zavarokat. Például a kiemelkedő és átütő tehetségfejlődést mutató tanulók alkalmazkodási nehézségei az oktatás és a tehetséggondozás terén meglévő hibákat nagyítják fel. A neurológiai alapú teljesítményzavarokkal küzdő tanulók sokféle szintű és irányú fejlődési eltéréseket mutatnak, és a jelenség egyre gyakoribbá válása felhívja a figyelmet arra, hogy a 21. században az ismeretközlésre épülő egyentanítás, vagyis az egyféle tananyag, egyféle haladás, egyféle számonkérés nem tartható. A különleges helyzetek hasonló hatást fejte-

nek ki, mint a különleges fejlődésű gyerekek, mert felnagyítják és kiélesítik a korábban nem vagy alig észlelt és félresöpört hiányosságokat, anomáliákat. A koronavírus-járvány okozta otthon tanulás és távtanítás most ezt tette az oktatással is.

Segítheti az oktatás valódi reformját a most kialakult különleges helyzet, és az atipikus fejlődésű, különleges nevelési igényű gyermekek sajátosságainak figyelembevétele. A 21. században ugyanis a tanításhoz nem a tananyagot kell meghatározni, hanem fejlődési célokat. Nem egyféle tananyaggal, egyféle tankönyvből, egyféle tanítást kell elvárni, hanem az inkluzív nevelést kell támogatni módszer- és feladatbankokkal, hogy sokféle diákjának válógathasson a pedagógus.

Az atipikus fejlődésről

Mindezek az idegrendszeri sajátosságok veleszületett és/vagy szerzett neurológiai eltéréseken alapulnak, és a környezet, így a tanítási módszerek meghatározó jelentőségűek a kialakulásukban. Optimális körülmények között nem vezet zavarokhoz az eltérés, sőt akár kiemelkedő tehetségé is fejlődhetnek az egyébként jó képességű atipikus fejlődésű gyerekek.

Természetesen nem csak az oktatási intézmények számára jelent problémát e gyermekeknek megfelelő környezetet biztosítani, a nevelésük sok nehézséggel járhat a család számára is. A távtanítás és így az otthon tanulás többszörös kihívás az atipikus fejlődésű

gyerekeket nevelő szülőknek és pedagógusoknak egyaránt, ugyanakkor néhány alapszabályt betartva igen hatékonyá tehető.

Az atipikus fejlődésű gyerekeknek megfelelő fejlődést és tanulást biztosító szabályok a 21. századi tanulás alapvető szemléletét tükrözik:

1. egyértelmű határok, tiszta szabályok;
2. türelem – kevesebb = több;
3. tevékenységben tartás.

Minden fejlesztésnek, tanításnak ez a három szabály a kulcsa, a különlegesek esetében azonban mindez hatványozottan jelentkezik, ezért sokkal következetesebben és intenzívebben kell az alapvető szabályokat betartani. Ha pedig a környezet is különlegessé válik, akkor megsokszorozódik az alapszabályok értéke.

A 21. században viszont nem csupán az atipikus fejlődésű gyerekek idegrendszere tér el a tipikusakétól, hanem ez utóbbiaké is eltér a korábbi századok gyermekeinek idegrendszeri működésétől. A digitális, infokommunikációs világ rendkívül gazdag ingerkörnyezetével megemelte az agy ingerek utáni elvárásszintjét, vagyis a tipikus közelít az atipikushoz. Nem véletlenül növekszik azoknak a diagnózisoknak a száma, amelyek a gyerekek és az oktatás össze nem illéséről szólnak.

A hazai oktatás nem volt felkészülve a 21. századra, amit az is jelez, hogy amikor egy 21. századi kihívás előtt áll, csak csökevényes válaszokra képes. Ez év márciusában hirtelen, egy hétféte alatt

kellett volna az oktatásban a tananyagleadás, instrukciós, számon kérős pedagógusból innovatív, inkluzív, adaptív, játékosra, a tanuló belső motivációjára építő tanulás-szervezővé átalakulni.

A könyvek, munkafüzetek, papírok pdf-re cserélése, a tanulnivaló és a feladatok kiadása x oldaltól y oldalig nem változtatja meg ezek funkcióját. A mindenkinek ugyanabban az ütemben ugyanazt adó pedagógus csak áthelyezi a tanítás problémáját a családra. Az elavult pedagógiai szemlélet számára a legnagyobb probléma a távoktatásban, hogy nem tudja kontrollálni a diákok tevékenységét. Erre a problémára a jelen helyzetben szintén nem sikerült választ adni, így az oktatás a családokra terhelte a pedagógus ellenőrző szerepének nagy részét is. Ha végigvesszük, hogy akár egyetlen digitális eszköz nélkül hogyan teremthetnek az atipikus fejlődésű gyerekeknek hatékony környezetet egyes családok és pedagógusok, akkor kirajzolódik a 21. századi optimális tanulási környezet.

Atipikus tanulási/tanítási környezet

Egyértelmű szabályok

Az atipikus fejlődés minden formájában nagy szerepet játszik az idegrendszeri elköteleződés késleltetettsége vagy túlzott erőssége. Vagyis az ilyen diák, bár gyorsan megérthet tananyagot, szabályokat, csak akkor fog hosszabban is emlékezni rá, ha többször éri ugyanaz az inger az agyát. Az is gyakori azonban, hogy túl gyorsan és mélyen bevesődik valami, és ez merevvé teszi a tanulást és a viselkedést.

Az első segítség tehát, ha az atipikus fejlődésű agy a rendszer és rendszeresség segítségével egyértelmű információkat kap.

*Az ismeretek egyre nagyobb tömege helyett az ismeretek feldolgozásához szükséges algoritmusok segítik a tanulást.

*A fogalmak tisztázása a szabályok alapja, vagyis a hatékony tanuláshoz akár táv-, akár digitális, akár személyes jelenlét melletti oktatásról van szó, jól használható fogalomtárakat kell biztosítani.

*A közös tanuláshoz minden résztvevő által ismert és ha lehetséges, közösen kialakított rend tartozik. Órarend, napi-rend, hetirend.

*A szabályok mindenkinek segítenek, és mindenkire vonatkoznak, de például a kontrollzavarok esetén betonból kell lenniük, és következetesen be kell tartani és tartatni őket, mert ahogy a diszlexiás gyerekek a betűket, úgy a viselkedészavarokkal küzdők a szabályokat nem tudják megjegyezni.

A szabályok mindenkire érvényesek, a szabályok adta kereteken belül viszont nagy egyéni eltérések lehetnek. Ezért türelmes, lépésről lépésre történő haladásra van szükség.

Türelm – Kevesebb = több

Az idegi elköteleződéshez idő kell. Ha túl gyors a haladás, ez nem történik meg, vagyis nem rögzülnek a megtanultak, legyen az betű, vers, számolási művelet vagy viselkedési szabály. Az atipikusoknál ez a folyamat is instabil, van, amikor túl gyors, de általában kifejezetten hosszú időt vesz igénybe, ezért türelmre van szükség.

*Az egyértelmű szabályok, az algoritmusok, keretek sok információbevést kiváltanak,

mégis több információ tárolását teszik lehetővé, vagyis a kevesebb = több szabályt is szolgálja ez a módszer.

*Tanulási zavar és kontrollzavarok esetén szükség van az ismétlésre, az alapos begyakorlásra, és csak fokozatosan lehet a tanulnivalót és a viselkedési szabályokat átadni. Ezért a tanulás során a lassabb haladással megalapozható a további tanulás hatékonysága.

*Egyénenként nagyon különböző, hogy melyik tartalom milyen gyorsan rögzül. Az atipikus fejlődésű gyerekeknél a szokásosnál is nagyobb ereje van az érdeklődésnek és a motivációnak, mert erős támogatást kap az idegrendszeri elköteleződés a dopaminrendszerrel.

*Az atipikus idegrendszer könnyen túlterhelődhet az erős ingerfelvétel miatt, tehát emiatt is az egyéni érzékenységet figyelembe véve, lépésről lépésre kell haladni a tanulásban.

Ha a fejlődési sajátosságaihoz nem illő elvárások kitalálják a tanulót a komfortzónájából, az hosszabb távon is ellenállást okozhat. A legközelebbi fejlődési zónába csak megfelelő mediációval szabad belevinni a diákokat, a veszélyzónába, ami extrém szorongást és kudarcot okoz, semmiképpen.

Tevékenységben tartás

A tevékenység nem csupán azért szükséges a tanuláshoz, hogy tapasztalatok útján mélyebb megértés jöjjön létre, hanem azért is, mert az aktivitás segít fenntartani a figyelmet, és tevékenység közben jobban kiderül, ki milyen képességekkel rendelkezik.

*Az atipikus fejlődésű agy számára a mozdulathoz, képhez, hanghoz kötött tanulás, tehát az észlelési csatornák

”A most távoktatásnak és digitális oktatásnak nevezett szörnyszülött se nem távoktatás, se nem digitális, hanem az eddigi hús-vér osztálytermi helyzet elektronikus változata.”

bevonása szükséges a sikeres tanuláshoz.

Az atipikus fejlődésű agy számára létkérdés a tevékenység, mert üresjáratban szétesik a szabályozása.

A különlegesek tanításának üzenete

A 21. századi tanulás eszközei a problémamegoldás, a kommunikáció, az egyéni és társas helyzetek kezelése, az együttműködés, tervezés, döntés, tudásépítés, értékelés, ahol a

diák aktív résztvevője a folyamatoknak.

Az információk befogadása helyett a releváns információk megválasztása, az utasítások követése helyett a helyzetek, problémák megoldása a célra vezető. Az atipikus fejlődésű gyerekek éppen ezeken a területeken nincsenek hátrányban, és egy olyan oktatásban, amely a fentiek szellemében működik, nem jelentene problémát, hogy ki tipikus vagy atipikus fejlődésű.

Forrás:

https://mta.hu/tudomany_hirei/a-kulonleges-nevelesi-igeny-es-a-tavtanulas-a-21-szazad-fenyeben-110655

PROGRAMAJÁNLÓ

Vérvételi szolgáltatás

Tájékoztatjuk a szolgáltatást igénybe vevőket, hogy a járványügyi helyzetre való tekintettel **2020. november hónaptól a vérvétel átmenetileg szünetel.**

Újra indulásáról a későbbiekben tájékoztatjuk az egyetemi polgárokat.

Megértésüket és türelmüket köszönjük!

Egyéb információ:
46/565 391 vagy az
46/565 111/1493 számon kérhető

Munkahelyi torna

A járványügyi helyzetre való tekintettel az egyetemünk oktatói és dolgozói számára a **2020/2021. tanév 1. félévében** indított munkahelyi torna (aerobic) jelenleg szünetel.

Megértésüket és türelmüket köszönjük!

MISKOLCI
EGYETEM

EGÉSZSÉGÜGYI
KAR

Impresszum:

A Miskolci Egyetem
Egészségügyi Karának
Egészségfejlesztő
Hírlevele
Cím: 3515 Miskolc-
Egyetemváros, B3-B4
épület
Tel: (46) 365-541
Fax: (46) 366-961
E-mail:
rekefk@uni-miskolc.hu
Honlap:
http://ek.uni-miskolc.hu/

Kiadó:

Dr. Kiss-Tóth Emőke
dékán

Főszerkesztő:

Prof. Dr. Fodor Bertalan
Intézetigazgató, egyetemi
tanár

“Egészséget a világnak!”

**Szakmacsoportos továbbképzések a 2020/2021. tanév őszi
szemeszterében az Egészségügyi Karon**

Karunk két napos szakma-
csoportos továbbképzést
indít 2020. 12. 10-11-én „
**Betegbiztonság és az
egészségügyi dolgozók
biztonsága a multirezis-
tens kórokozók (MRK)
előfordulása esetén**” cím-
mel távoktatás formájában .

Összeállította:
Kancsár Zsuzsa, igazgatási
ügyintéző

További információ:
E- mail:
kepzesek.ek@gmail.com
Telefon:
46/565-111/2216

*Áldott, békés karácsonyi ünnepeket
És egészségben gazdag új évet kívánunk!*

„Főnix ME” - Megújuló Egyetem
Felsőoktatási intézményi fejlesztések a fel-
sőfokú oktatás minőségének és hozzáférhe-
tőségének együttes javítása érdekében
EFOP-3.4.3-16-2016-00015

Európai Unió

A hírlevél az **EFOP-3.4.3-16-2016-00015 Főnix ME**” - Megújuló Egyetem Felsőoktatási intézményi fejlesztések a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében” 7. „Egészséges Egyetem” részprojekt támogatásával valósult meg.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Facebookon is elérhető
vagyunk:
www.facebook.com/meek2001/